

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Марія МОТОРНА, 1997 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2021 році Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини за спеціальністю 231 Соціальна робота, аспірантка Уманського національного університету Міністерства освіти і науки України, м. Умань, виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Соціальна робота».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Уманського національного університету Міністерства освіти і науки України, м. Умань, від 28.05.2026 року №01-05/58, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Оксани КРАВЧЕНКО, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри соціальної педагогіки, соціальної роботи та консультування, Уманський національний університет;

Рецензентів – Наталії КОЛЯДИ, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри соціальної педагогіки, соціальної роботи та консультування, Уманський національний університет;

Інні ГОНЧАР, кандидата педагогічних наук, доцента, доцента кафедри соціальної педагогіки, соціальної роботи та консультування, Уманський національний університет;

Офіційних опонентів – Ярослави ЮРКІВ, доктора педагогічних наук, професора, проректора з науково-педагогічної роботи, Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Тетяни ЛЯХ, кандидата педагогічних наук, професора, проректора із науково-педагогічної та соціально-гуманітарної роботи, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка,

на засіданні 23 липня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 23 Соціальна робота Марії МОТОРНІЙ на підставі публічного захисту дисертації «Підготовка майбутніх соціальних працівників до волонтерської роботи в умовах закладу вищої освіти» за спеціальністю 231 Соціальна робота.

Дисертацію виконано в Уманському національному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Умань.

Науковий керівник – Тетяна КОЧУБЕЙ, доктор педагогічних наук, професор, Уманський національний університет, професор кафедри соціальної педагогіки, соціальної роботи та консультування.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація відповідає вимогам п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 № 44 (зі змінами).

Здобувачка має 21 наукову публікацію за темою дисертації, з них 5 – статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України, 1 стаття у науковому виданні іншої держави, 1 розділ колективної монографії та 14 – тези доповідей наукових конференцій.

Наукові публікації, зараховані за темою дисертації, відповідають вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 № 44 (зі змінами):

1. Моторна М. Волонтерство як складова підготовки майбутнього соціального працівника (соціально-культурна робота). *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2023. Вип. 1(10). С. 110–121. DOI: 10.31499/2618-0715.1(10).2023.282275 (1,06 д.а.).

2. Моторна М. Підготовка майбутніх соціальних працівників до волонтерської роботи в закладах вищої освіти України: сучасний стан. Ввічливість. *Humanitas*. 2024. № 1. С. 59–67. URL: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.1.9> (0,98 д.а.).

3. Моторна М. Правове забезпечення та практичні основи підготовки соціальних працівників до волонтерської роботи. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2024. Вип. 2(13). С. 155–162. DOI: 10.31499/2618-0715.2(13).2024.316728 (0,7 д.а.).

4. Кочубей Т. Д., Моторна М. В. Виклики та можливості в організації волонтерської роботи у ЗВО: огляд сучасних методів. Ввічливість. *Humanitas*. 2024. № 6. С. 37–44. URL: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.6.7> (0,73 д.а.).

5. Моторна М. Особливості підготовки майбутніх соціальних працівників до волонтерської роботи в умовах війни. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2025. Вип. 1(14). С. 238–245. URL: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.1\(14\).2025.332171](https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(14).2025.332171) (0,57 д.а.).

У дискусії взяли участь та висловили зауваження:

Ярослава ЮРКІВ, офіційний опонент, доктор педагогічних наук, професорка, проректор з науково-педагогічної роботи, Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Оцінка позитивна, є зауваження:

1. У параграфі 1.2. авторка здійснює ґрунтовний термінологічний аналіз базових понять, тому вважаємо за доцільне звернути увагу на необхідність більш чіткої диференціації понять «волонтерська діяльність студентської молоді» та «практична підготовка» майбутніх соціальних працівників. Оскільки перша дефініція передбачає виключно добровільний характер, а друга □ регламентується нормативними вимогами освітньо-професійних програм, виникає певне дискусійне питання. Було б доцільно почути міркування авторки стосовно того, як саме у запропонованій нею моделі забезпечується збереження ключового принципу волонтерства □ добровільності.

2. Позитивно оцінюючи практичну спрямованість дисертаційного дослідження, вважаємо за доцільне зауважити, що в умовах воєнного стану та наявних соціокультурних викликів розроблена модель підготовки майбутніх соціальних працівників потребує глибшого відображення специфіки «кризового волонтерства». У зв'язку з цим у подальших наукових працях рекомендуємо розширити і деталізувати зміст навчання студентів через фокусування на конкретних видах волонтерської допомоги, як-от: соціально-психологічний супровід внутрішньо переміщених осіб, організація підтримки ветеранів та їхніх родин тощо.

3. У дисертації детально описано методику підготовки студентів до волонтерства, проте дослідження помітно виграло б, якби авторка глибше проаналізувала чинні стандарти вищої освіти, професійні стандарти та варіативні компоненти сучасних освітніх програм з підготовки соціальних працівників.

4. На наш погляд, детального висвітлення в дисертаційному дослідженні потребує питання співпраці закладів вищої освіти з волонтерськими організаціями як важливого чинника формування практичного досвіду майбутніх соціальних працівників та їхньої підготовки до професійної діяльності.

5. У тексті дисертації трапляються поодинокі стилістичні неточності, повтори окремих наукових положень у висновках до розділів, а також технічні огріхи.

Тетяна ЛЯХ, офіційний опонент, кандидат педагогічних наук, професор, проректор із науково-педагогічної та соціально-гуманітарної роботи, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка.

Оцінка позитивна, є зауваження:

1. У роботі представлено широкий поняттєво-категоріальний апарат дослідження, однак окремі дефініції, зокрема «волонтерство», «волонтерська діяльність», «волонтерська робота» та «студентське волонтерство», подекуди мають близьке змістове наповнення. Чіткіше розмежування цих понять посилює теоретичну складову дослідження.

2. Авторська модель підготовки майбутніх соціальних працівників до волонтерської роботи є змістовною та структурованою, однак доцільним було б більш детально представити механізми оцінювання ефективності окремих її блоків у довготривалій перспективі.

3. У дослідженні значну увагу приділено організації студентського волонтерства в умовах закладу вищої освіти, проте перспективним видається ширше висвітлення міжсекторальної взаємодії закладів вищої освіти з громадськими та міжнародними волонтерськими організаціями.

4. Експериментальна частина дисертації є достатньо ґрунтовною, однак використання ширшого спектра якісних методів дослідження, зокрема інтерв'ювання або фокус-груп зі студентами-волонтерами, могло б поглибити аналіз мотиваційних аспектів волонтерської діяльності.

5. Практичні рекомендації авторки мають цінність для професійної підготовки майбутніх соціальних працівників, однак їх можна було б розширити у частині використання міжнародного досвіду цифровізації волонтерської діяльності та онлайн-волонтерства в умовах кризових ситуацій.

Наталія КОЛЯДА, рецензент, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки, соціальної роботи та консультування, Уманський національний університет.

Оцінка позитивна, є зауваження:

В цілому позитивно оцінюючи наукове і практичне значення дисертаційної роботи, висловимо побажання дискусійного характеру:

у підрозділі «Організаційно-методичні засади включення студентів до волонтерської роботи в умовах закладу вищої освіти», на нашу думку, потребує підсилення аналіз освітніх програм з підготовки соціальних працівників, стандартів вищої освіти, професійних стандартів з метою виявлення тенденцій та перспектив щодо удосконалення змісту аудиторної фахової підготовки до волонтерської роботи.

Інна ГОНЧАР, рецензент, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки, соціальної роботи та консультування, Уманський національний університет.

Оцінка позитивна, є зауваження:

1. У вступі доцільно підсилити обґрунтування актуальності наукової проблеми шляхом більш чіткого висвітлення сучасних суспільних викликів та

ролі волонтерської діяльності у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників.

2. Більш детального висвітлення в дисертації потребує питання співпраці закладів вищої освіти з волонтерськими організаціями як важливого чинника формування практичного досвіду майбутніх соціальних працівників та їхньої підготовки до професійної діяльності.

3. Представлена автором модель підготовки майбутніх соціальних працівників до волонтерської діяльності є змістовною та логічно структурованою. Разом з тим більшої конкретизації у роботі могли б набути окремі аспекти практичної реалізації моделі, зокрема її впровадження та інтеграції в освітній процес закладів вищої освіти.

Оксана КРАВЧЕНКО, голова разової спеціалізованої вченої ради, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки, соціальної роботи та консультування, Уманський національний університет.

Оцінка позитивна, без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради;

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Марії МОТОРНИЙ ступінь доктора філософії з галузі знань 23 Соціальна робота за спеціальністю 231 Соціальна робота.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Оксана КРАВЧЕНКО